

Ewa Sigfridsson

Tel. 0372 - 78 96 21

Rem-Rev-granskn-likabeha2010 ändrad
201008240751.doc/es

Socialnämnden

REMISS – REVISIONSRAPPORT: ”GRANSKNING AV RÄTTSSÄKERHET OCH LIKABEHANDLING INOM EKONOMISKT BISTÅND OCH HEMTJÄNST”.

KPMG har på Ljungby kommuns revisorers uppdrag genomfört en granskning av rättssäkerhet och likabehandling inom ekonomiskt bistånd och hemtjänst.

Syftet med granskningen var att beskriva och bedöma socialnämndens arbete att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling inom handläggningen av ekonomiskt bistånd och hemtjänst.

Kommunens revisorer har behandlat och godkänt revisionsrapporten vid sammanträde i juni och kommunens revisorer har begärt att socialnämnden ska yttra sig över rapporten senast den 2010-09-10.

Rapporten

I den sammanställda rapporten har man tagit upp iakttagelser från hemtjänst, riktlinjer, servicetjänster utan behovsprövning, ekonomiskt bistånd, riktlinjer, jämställdhet och därefter, under rubriken ”kommentarer” har KPMG lämnat besked om vad man anser är bra och vad som kan förbättras enligt följande:

Bra är att:

- Nämndens riktlinjer och delegation inte tar bort den enskilde handläggarens handlingsutrymme att bedöma rätten till bistånd.
- Genom att föra samtal om behov av bistånd om hemtjänst kan handläggaren medverka till att den enskilde upptäcker nya behov eller strategier att hantera sin situation.
- Motiveringarna till de granskade avslagsbesluten inom ekonomiskt bistånd innehöll en redogörelse för faktorerna som haft betydelse för beslutet.
- Handläggarna inom både ekonomiskt bistånd och hemtjänst ges möjlighet att diskutera komplicerade ärenden med varandra. Det är ett bra sätt att arbeta mot en samstämmighet i handläggningen.
- Nämnden arbetar aktivt med att främja jämställd biståndshandläggning genom analys av ärenden inom hemtjänst och barnavård.

Här kan vi bli bättre:

- Ord som ”max” och ”högst” är inte lämpliga i riktlinjer om hemtjänst då det kan missförstås så att man tror bistånd inte kan beviljas utöver dessa nivåer.

- Den sökandes sociala och existentiella behov i utredningen om hemtjänst borde lyftas fram mer och mallen för utredning borde kompletteras med fler rubriker gällande sociala och existentiella behov, t ex trygghet, intressen, livsstil och socialt nätverk.
- KPMG menar att det finns bekymmer med att den enskildes ansökan om hemtjänst tas fram tillsammans med kommunens handläggare. Det är viktigt att skilja mellan ansökan och utredning i handläggningsprocessen.
- Det borde tas fram skriftliga ansökningsblanketter i handläggningen av hemtjänst där den sökande fritt kan beskriva vad den anser sig behöva hjälp med. Vill den sökande göra ansökan muntligt kan handläggaren dokumentera den muntliga ansökan och sedan kan den enskilde intyga genom att skriva under.
- De månadsvisa ansökningarna om ekonomiskt bistånd skulle med fördel ske skriftligt.
- Det borde finnas skriftliga rutiner för handläggningen av ekonomiskt bistånd.
- Motiveringarna vid avslagsbesluten inom ekonomiskt bistånd ger sällan en tydlig koppling till lagens rekvisit vilket försvårar den sökandes förståelse. I stället används genvägar som formuleringen ”står ej till arbetsmarknadens förfogande” och liknande.
- Nämnden bör besluta att endast ge insatsen trygghetslarm som bistånd enligt SoL då det bakom en ansökan om trygghetslarm kan gömmas andra behov av trygghetsskapande insatser som behöver utredas. Det råder sekretess mellan verksamheten som bedrivs utan biståndsbedömning och t ex den kommunala hemsjukvården och den sekretessen är i praktiken mycket svår att upprätthålla. Bedömningen är att trygghetslarm inte ryms inom de insatser som kan ges utan biståndsbeslut enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.
- Det vore värdefullt om uppgifter om fördelningen av bistånd mellan kvinnor och män tas fram ur verksamhetssystemet och analyseras.

Förvaltningens uppfattning

Den rapport som presenteras över rättssäkerhet och likabehandling inom ekonomiskt bistånd och hemtjänst är väl genomarbetad och speglar på ett utmärkt sätt socialnämndens arbete med ekonomiskt bistånd och hemtjänst. De synpunkter som förs fram känns relevanta och överensstämmer bra med den uppfattning som förvaltningens ledningsgrupp har.

I Ljungby kommun finns en särskild blankett framtagen för ansökan om insatser enligt SoL och bl a hemtjänst. Blanketten finns bl a utlagd på kommunens webbplats och den kan användas av dem som så önskar. En blankett för ansökan om ekonomiskt bistånd finns också framtagen och den används då och då.

Ansökan har alltmer kommit att ersättas av att den sökande undertecknar den normberäkning som görs vid varje besök.

När det gäller KPMG:s synpunkt om att ansökan och handläggning bör hållas isär och att det bör ske genom att alltid begära att ansökan lämnas in skriftligt så finns inga bestämmelser i lagstiftningen som reglerar hur den enskildes ansökan ska vara utformad. Av förvaltningslagen § 7 framgår att ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. Socialtjänsten har en skyldighet att ta emot och behandla ansökan oberoende av i vilken form den framställs. Detta följer av 4 § FL. JO har också uttalat sig i denna fråga och menar att en skriftlig ansökan är eftersträvansvärt men inte möjligt eller ens lagligt i alla fall. Det finns många i vårt samhälle som har svårt eller inte alls kan skriva svenska. Det finns analfabeter, personer som inte behärskar språket eller sjukdomsförändringar typ demens, som medför särskilda svårigheter. Vidare vinner ny teknik som e-post och SMS, mark och det blir allt vanligare att ansökningar kommer in även på det sättet. Om socialtjänsten väljer att begära att den enskilde varje gång måste lämna en skriftlig ansökan måste socialtjänsten vara beredd att hjälpa den enskilde att formulera en sådan eller att fylla i en ansökningsblankett.

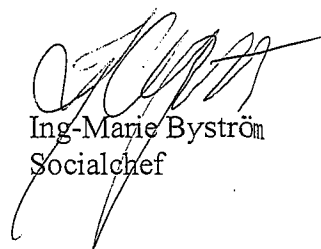
Det kan också vara svårt för den enskilde att precisera vad man vill ha hjälp med och därför ingår det i handläggarens skyldigheter att informera om socialtjänstens verksamhet och de olika sätt som behov kan tillgodoses. Det ligger i handläggarens kompetens och profession att möta den enskilde med respekt och sträva efter att klargöra den enskildes önskemål och utreda dennes behov.

Bland de synpunkter som förs fram där vi kan bli bättre, finns tips och tankar som vi kommer att ha nytta av i det kommande arbetet med att utveckla verksamheten och vi tar tacksamt dem till oss.

Förslag till beslut:

Socialnämnden beslutar
översända denna skrivelse till kommunstyrelsen och kommunens revisorer som eget yttrande.

Ewa Sigfridsson
Utvecklingsledare

Ing-Marie Byström
Socialchef

